

Страничка изъ историята на женското образование у насъ.

(Споменъ за първифъ наши дѣвически училища).

Хубавиятъ починъ на нашия печатъ за празнуване 50-годишнината на българската журналистика ни подбужда да поменемъ съ благодарна дума и друга роля на истата епоха — *нашитѣ първи дѣвически училища*, едно, защото виновникътъ на юбилей, незабравимиятъ *К. Фотиновъ*, и за тия разсадници на народното образование има принесена своя лепта, и друго, защото появата на послѣднитѣ само по себе е отъ таквава важность, че заслужва и по-друга честь, а не токо простъ споменъ. Другадѣ и учебнитѣ заведения славятъ свои юбилей: по случай на тѣзи юбилей се пише обикновено и историята имъ.

Оскъдността отъ свѣдѣния въспира още разработването историята за развитието на учебното дѣло у насъ отъ възраждането ни насамъ. Обнародваното до сега градиво далечъ нестига да се отговори по единъ положителенъ начинъ дори на най-първоначални питаниа. Неможемъ, напр., изброи още всички ония богатки мѣста, въ които, като Дебъръ, Прилѣпъ, Велесъ, Щипъ, цѣлата страна на с. отъ Неврокопъ и Мелникъ (Неврокопско, Разлогъ, Горна-Джумая, Крѣсна), обучението по прѣемствена връзка отъ памтивѣка е вървѣло все на славяно-български езикъ и книга. Неможемъ съ точность посочи още, на кои градове принадлежи честта за отваряне първи общински, мъжки и женски, училища¹⁾, нито кога и гдѣ взаимноучителнитѣ училища сѣ одържели послѣдна побѣда надъ келийнитѣ. Ала и отъ това, що се знае, личи, че женското образование у насъ се е подбачило токо-речи едноврѣменно съ мъжкото и развивало се е, макаръ на първо врѣме въ много по-слабъ размѣръ, паралелно и по сѣщия

¹⁾ На 1846. г. Априловъ пишеше (Любосл. II т., 152): „Синодитѣ ажри по България тж. види сѣ да отворишъ общо училище съ пожертвование“ (чисто бълг. у-ще въ Свишовъ отворено на 1836). Ала сега знаемъ, че въ Велесъ на 1832 училището станало общинско, и учението — безплатно (ПСб. XL, 558-9).